

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 340/2012-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť štátneho podniku L., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. M., Z., pre namietané porušenie jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť štátneho podniku L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2011 doručená sťažnosť štátneho podniku L., B. (ďalej aj „sťažovateľ“), pre namietané porušenie

jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 1078/99 sa Slovenská republika, zastúpená prokurátorom Okresnej prokuratúry Považská Bystrica (ďalej len „okresná prokuratúra“), voči žalovanému domáhala určenia neplatnosti prevodu majetku štátu zo štátneho podniku Z. (ďalej len „štátny podnik“) do majetku akciovej spoločnosti Z. (ďalej len „akciová spoločnosť“).

Podľa vyjadrenia sťažovateľa v danej veci rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 1078/99 z 23. apríla 2007 v spojení s uznesením sp. zn. 5 C 1078/99 z 13. júna 2007 tak, že určil, že prevod majetku štátu (nachádzajúci sa v katastrálnom území L., Č., L. a Z.) do majetku akciovej spoločnosti vykonaný na základe rozhodnutia Ministerstva strojárstva a elektrotechniky Českej republiky (ďalej len „ministerstvo strojárstva a elektrotechniky“) č. 147/1990 z 19. decembra 1990 je neplatný. V rámci odvolacieho konania Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 19 Co 229/2007 z 22. apríla 2009 prvostupňové rozhodnutie potvrdil a (okrem iného) v otázke, či na prevod tohto majetku štátu do majetku akciovej spoločnosti bol potrebný súhlas príslušného ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky, pripustil dovolanie.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že o podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože podľa jeho názoru na daný prevod majetku štátu „nebol

potrebný súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva SR, nakoľko v čase uskutočnenia prevodu právny poriadok uvedený súhlas neurčoval ako podmienku platnosti prevodu vlastníctva štátu na iný subjekt“.

V súvislosti s aktívnou legitimáciou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažovateľ argumentoval tým, že v konaní pred všeobecnými súdmi zastupoval Slovenskú republiku prokurátor okresnej prokuratúry ako orgán verejnej moci, ktorý s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 19/04 z 28. januára 2004 nie je v tomto zmysle nositeľom základných práv a slobôd, a teda ani osobou oprávnenou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na ustanovenie § 50 ods. 6 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 326/2005 Z. z.“), podľa ktorého lesný majetok patriaci do vlastníctva štátu spravuje právnická osoba „*štátny podnik L... vykonáva práva vlastníka k lesnému majetku vo vlastníctve štátu, najmä zabezpečuje jeho ochranu a zastupuje vlastníka v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy...*“. Vo vzťahu k uvedenému sťažovateľ dodal: „*Pokiaľ teda prokuratúra pri podávaní žalobného návrhu zastupovala štát z hľadiska jej vrchnostenského dohľadu nad zabezpečovaním zákonnosti, tak L., štátny podnik zastupujú štát ako vlastníka, t. j. ako právnickú osobu vystupujúcu v občianskoprávných vzťahoch podľa § 21 Občianskeho zákonníka.*“

Sťažovateľ súčasne prezentoval názor, že aj rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie odvolacieho súdu a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, je „*spôsobilou listinou, na základe ktorej sa môže vyznačiť právny stav, aký v ňom panoval pred zápisom zrušeného rozhodnutia odvolacieho súdu (čo sa v danom prípade aj prejavilo, pretože nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konaní sú už zapísané v záznamoch KN v prospech žalovaného)*“. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 62/00 z 19. júna 2003.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok sťažovateľ uviedol, že to, že každý má právo vlastníť majetok, neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok. Podľa jeho názoru len štát môže vlastníť majetok uvedený v čl. 4 ústavy, ako aj

ďalší majetok tak, ako to vyplýva z čl. 20 ods. 2 ústavy. Pritom výkon vlastníckeho práva k takémuto majetku môže štát realizovať iba prostredníctvom správcov.

Sťažovateľ tvrdil, že v čase predmetného prevodu majetku štátu do vlastníctva akciovej spoločnosti štát realizoval výkon svojho vlastníckeho práva k lesnému pôdnemu fondu podľa zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení účinnom do 21. augusta 1993 (ďalej len „zákon č. 61/1977 Zb.“), ktorý v § 11 ods. 4 ustanovoval, že prevody správy lesného národného majetku možno uskutočniť len so súhlasom ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky. Podľa vyjadrenia sťažovateľa bolo toto ustanovenie s účinnosťou od 22. augusta 1993 novelizované zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú zákony o lesoch a ich obhospodarovaní (ďalej len „zákon č. 183/1993 Z. z.“), a to tak, že znelo takto: „Prevody správy a vlastníctva lesného majetku štátu možno uskutočniť len so súhlasom ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky, obdobne sa postupuje pri nájme“.

Z obsahu sťažnosti ďalej vyplynulo:

„Sťažovateľ v súvislosti s uvedeným namieta, že dovolací súd pri konštatácii svojho právneho záveru, že v čase, rozhodnom pre posúdenie sporného prevodu zákon nespájal súhlas s prevodom vlastníctva, tento sa vyžadoval až v roku 1993, namieta, že záver súdu nevychádza zo správneho právneho posúdenia, nakoľko

- vychádzajúc z právneho charakteru aktu, ktorým bolo zrušenie a teda zánik štátneho podniku bez likvidácie s právnym nástupníctvom do novovznikajúceho subjektu došlo v rámci univerzálnej sukcesie k prechodu všetkých práv a povinností z právneho predchodcu na právneho nástupcu, t. j. nie k prevodu vlastníctva ale iba k prevodu správy k lesnému majetku štátu, ktorý štát ako jeho vlastník zveril do správy zaniknutého štátneho podniku a v rámci svojho dispozičného oprávnenia uložil svojmu správcovi nakladať pri prevode tejto správy len so súhlasom príslušného ústredného orgánu lesného hospodárstva...“

Vychádzajúc z uvedeného bol sťažovateľ toho názoru, že prevod správy štátneho majetku sa uskutočnil v rozpore s § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb.

Sťažovateľ súčasne tvrdil, že dovolací súd *«nesprávne aplikoval na daný prípad právnu normu – hospodársky zákonník, pretože tento už v danom období neupravoval postup akým štátny podnik konal, výklad súladu je formalistický a nie je možné sa stotožniť s konštatovaním a odkazom na „zmenenú politickú a hospodársku“ situáciu v štáte v rokoch 1989 a 1993, na ktorú právny poriadok nestačil vždy adekvátne reagovať. Hospodársky zákonník č. 109/1964 Zb. v úplnom znení z. č. 80/1989 Zb. platnom k 31. júlu 1989 sa podľa § 74b nevzťahoval na štátne podniky zriadené podľa z. č. 88/1988 o štátnych podnikoch, upravujúcich právo hospodárenia s hmotným národným majetkom upraveného v ustanoveniach §§-ov 65, 66, 70 a 71 ods. 1 HZ...»*.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa v danom prípade ministerstvo strojárstva a elektrotechniky postupovalo podľa § 32 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení účinnom do 14. novembra 1996 (ďalej len „zákon č. 111/1990 Zb.“), podľa ktorého zakladateľ môže do 31. decembra 1990 podnik zrušiť bez likvidácie a hmotný majetok zrušeného podniku ako celok vložiť do akciovej spoločnosti, prípadne ho zmluvne previesť do vlastníctva inej právnickej alebo fyzickej osoby. Spolu s majetkom prechádzajú na nadobúdateľa práva a povinnosti zrušeného podniku.

Sťažovateľ vyslovil názor, že zrušený štátny podnik nebol vlastníkom prevádzaných lesných pozemkov, mal k nim len právo hospodárenia ako správca majetku štátu podľa § 64 ods. 2 zákona č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „Hospodársky zákonník“) a podľa § 6 zákona č. 111/1990 Zb., pričom na prevod správy k tomuto majetku potreboval podľa § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb. súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ tvrdil: *„Vloženie uvádzaných pozemkov do obchodnej spoločnosti s rovnomenným názvom znamenalo porušenie ústavného zákona č. 100/1990 Zb., porušenie zákonného opatrenia 364/1990 Zb. o nakladaní s majetkom zvereným štátnym podnikom (v konaniach nebola preukázaná výnimka) a v konečnom dôsledku znamená vážny zásah do vlastníckych práv Slovenskej republiky, keďže ide o pozemky nachádzajúce sa na jej území, ktoré jej mali pripadnúť podľa čl. 3 ods. 1 písm. a)*

ústavného zákona č. 541/1992 Z. z. o delení majetku České a Slovenskej Federatívnej republiky medzi Českú republiku a Slovenskú republiku.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a 2 listiny, podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, namietané rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Dňa 27. septembra 2011 bola ústavnému súdu doručená žiadosť JUDr. J. Z., správcu konkurznej podstaty úpadcu Z., a. s. (ďalej len „správca konkurznej podstaty“), zastúpeného advokátom JUDr. P. P., Česká republika, v Slovenskej republike usadeného euroadvokáta, K., ktorou žiadal o vstup do konania vedeného na ústavnom súde s odôvodnením, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 1078/99 je účastníkom konania a výsledok konania pred ústavným súdom sa môže dotknúť jeho práv.

Vo vzťahu k podaniu správcu konkurznej podstaty ústavný súd poznamenáva, že podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) možno v konaní pred ústavným súdom použiť primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) alebo Trestného poriadku len vtedy, ak zákon o ústavnom súde neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje. Danú otázku však zákon o ústavnom súde upravuje osobitne v § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého vedľajšími účastníkmi konania sú osoby, ktorým toto postavenie priznáva tento zákon (t. j. zákon o ústavnom súde), ak sa tohto postavenia nevzdajú.

V zmysle zákona o ústavnom súde môže byť vedľajším účastníkom napríklad vláda Slovenskej republiky v konaní o súlade právnych predpisov (§ 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy však

zákon o ústavnom súde v § 51 upravuje, že účastníkmi konania sú len sťažovateľ a ten, proti komu sťažnosť smeruje. Z uvedeného preto vyplýva, že v konaní o sťažnosti fyzickej osoby a právnickej osoby nemôžu vystupovať žiadne osoby v postavení vedľajších účastníkov. Ústavný súd už judikoval, že odvolávanie sa na § 31a zákona o ústavnom súde neznamená, že do rozhodovacej činnosti ústavného súdu možno „prenášať“ jednotlivé inštitúty Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde pripúšťa iba primerané použitie procesného predpisu občianskeho práva a vo vzťahu k nemu má § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde povahu *lex specialis* (*mutatis mutandis* IV. ÚS 127/05, II. ÚS 105/09, III. ÚS 306/2010). Ústavný súd preto nepovažoval správcu konkurznej podstaty za vedľajšieho účastníka konania pred ústavným súdom a na obsah jeho podania neprihliadal (*mutatis mutandis* III. ÚS 105/2011).

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie svojich práv na spravodlivý proces a na ochranu majetku uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011. Porušenie týchto práv sťažovateľ videl v nesprávnom právnom posúdení veci, keď najvyšší súd konštatoval, že na prevod majetku štátu do majetku akciovej spoločnosti sa nevyžadoval súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky.

Prv, než ústavný súd pristúpil k preskúmaniu uznesenia najvyššieho súdu z pohľadu námietok sťažovateľa, považoval za prvoradé vyriešiť otázku, či predmetná sťažnosť bola podaná osobou na to oprávnenou.

Podľa čl. IV ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 17/1993 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov, ak pri prevode alebo prechode majetku vo vlastníctve štátu na iné osoby, ktorý sa uskutočnil podľa osobitných predpisov, boli porušené ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, je štát oprávnený podať návrh na určenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva. Pri podaní návrhu a v konaní pred súdom zastupuje štát prokurátor.

Vychádzajúc z uvedeného je nepochybné, že osobou oprávnenou podať návrh na začatie konania a zastupovať štát (Slovenskú republiku) v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 5 C 1078/99 (predtým vedenom pod sp. zn. 5 C 47/94),

predmetom ktorého bolo určenie neplatnosti prevodu majetku štátu, mal príslušný prokurátor.

Podľa § 50 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. správu lesného majetku vo vlastníctve štátu môže vykonávať právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je ministerstvo alebo právnická osoba, ktorá má také postavenie podľa osobitných predpisov.

Podľa § 50 ods. 6 zákona č. 326/2005 Z. z. správca podľa odsekov 3 a 4 vykonáva práva vlastníka k lesnému majetku vo vlastníctve štátu, najmä zabezpečuje jeho ochranu a zastupuje vlastníka v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy; obdobne správca postupuje vo veciach lesných pozemkov, ktorých vlastník nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné. Vede evidenciu lesného majetku vo vlastníctve štátu podľa osobitného predpisu.

Podľa výpisu z Obchodného registra Slovenskej republiky štátny podnik L. vznikol na základe rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 2795/1999-420 z 20. apríla 1999 a zakladacej listiny č. 5063/1999-420 z 23. júna 1999 v súlade s § 12 ods. 1 a § 14 zákona č. 111/1990 Zb. na základe zlúčenia viacerých štátnych podnikov a podľa predmetu činnosti okrem iného vykonáva správu lesného a iného majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky.

Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že v konaní pred všeobecným súdom, predmetom ktorého je určenie neplatnosti prevodu alebo prechodu majetku štátu na iné osoby, zastupuje Slovenskú republiku príslušný prokurátor. Vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona č. 326/2005 Z. z. prokurátorovi však už nepatrí oprávnenie podať návrh na začatie konania pred ústavným súdom, predmetom ktorého je ochrana základných práv a slobôd. Toto oprávnenie, pokiaľ súvisí s problematikou správy lesného majetku vo vlastníctve štátu, patrí v súlade s citovanými ustanoveniami zákona č. 326/2005 Z. z. právnickej osobe, ktorou je sťažovateľ (štátny podnik L.).

Na základe týchto skutočností dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť bola podaná osobou na to oprávnenou.

Následne ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu.

Pri prerokovaní sťažnosti boli pre ústavný súd rozhodujúce tieto zistenia:

Žalobou doručenou okresnému súdu 17. decembra 1993 sa Slovenská republika (zastúpená prokurátorom okresnej prokuratúry) voči akciovej spoločnosti domáhala určenia neplatnosti prevodu majetku štátu do jej majetku, ku ktorému došlo na základe rozhodnutia ministerstva strojárstva a elektrotechniky č. 147/1990 z 19. decembra 1990 a predmetom ktorého boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území L., Z., Č. a L.

Označeným rozhodnutím ministerstvo strojárstva a elektrotechniky so súhlasom vlády Českej republiky (uznesenie č. 334 z 5. decembra 1990) v súlade s § 32 ods. 3 a 4 zákona č. 111/1990 Zb. zrušilo štátny podnik bez likvidácie (k 31. decembru 1990) a celý jeho hmotný majetok (vrátane pozemkov) vložilo do akciovej spoločnosti, ktorú založilo ako jediný zakladateľ.

O žalobe Slovenskej republiky rozhodol okresný súd viackrát, a to z dôvodu zrušenia jeho rozhodnutia v rámci odvolacieho konania.

V prvých rozhodnutiach okresný súd, ale aj odvolací súd konštatovali, že uvedený prevod bol vykonaný v rozpore s ústavným zákonom č. 100/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1960 Zb. Ústava Česko-slovenskej federatívnej republiky a ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o československej federácii (ďalej len „ústavný zákon č. 100/1990 Zb.“).

Kľúčovým rozhodnutím v danej veci bol rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 28/96 z 30. júna 1999, v ktorom dovolací súd vyslovil zásadný právny názor:

«... po politickej a hospodárskej zmene na konci roka 1989 sa pojem „vlastníctva“ zmenil nielen formálne, ale najmä obsahovo. Nastolila sa opäť jednota vlastníctva a z toho vyplývajúca rovnaká právna možnosť nadobúdať všetky vlastníctva a vzájomná rovnosť vlastníkov ako súčasť rovnosti občianskej... Preto aj čl. 10 ods. 1 musí byť interpretovaný práve v súvislosti s touto situáciou a naviac tento článok prekonal, oproti predchádzajúcej právnej úprave... jednu zásadnú zmenu,... ktorá spočívala v tom, že základný lesný fond v novelizovanom znení už nebol vyhlásený za súčasť národného majetku, t. j. za predmet štátneho socialistického vlastníctva, ktoré v tej dobe už neexistovalo, ale za predmet celkom inak chápaného vlastníctva štátu, ktoré sa zrovnoprávnilo s každým iným vlastníctvom... zákon č. 11/1990 Zb. lesný majetok (lesný pôdny fond), ku ktorému mal právo hospodárenia štátny podnik, nepovažoval za súčasť nescudziteľného základného lesného pôdneho fondu v zmysle čl. 10 ods. 1, preto tento hmotný majetok mohol byť podľa § 28 ods. 1 a § 32 ods. 3 cit. zákona ako celok vložený do akciovej spoločnosti... Doterajšia argumentácia vedie potom k záveru, že vložené lesné pozemky zo štátneho podniku do akciovej spoločnosti v rámci jeho privatizácie, bolo v súlade s čl. 10 ods. 1 a s § 28 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb.»

Po vrátení veci súdu prvého stupňa okresný súd rešpektoval právny názor najvyššieho súdu, ale na základe vykonaného dokazovania v rozhodnutí z 13. januára 2003 opäť dospel k záveru, že sporný prevod majetku štátu je neplatný, ale tentoraz z iného dôvodu, a teda že bol vykonaný v rozpore s § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb., keďže s týmto prevodom nevyslovil súhlas ústredný orgán štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky. V rámci odvolacieho konania bol tento rozsudok zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 19 Co 186/03 z 15. júla 2004.

Okresný súd po zrušení rozsudku krajským súdom vo veci rozhodol štvrtýkrát rozsudkom sp. zn. 5 C 1078/99 z 23. apríla 2007 v spojení s opravným uznesením z 13. júna 2007 tak, že sporný prevod majetku štátu vyhlásil za neplatný práve pre absenciu súhlasu podľa § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb. Označený rozsudok okresného súdu potvrdil v rámci odvolacieho konania krajský súd rozsudkom sp. zn. 19 Co 229/2007 z 22. apríla 2009.

Tieto rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu boli podkladom na vykonanie zmien v katastri nehnuteľností, keď ako vlastníci sporných nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnych územiach L., L., Z. a Č. bola zapísaná Slovenská republika s tým, že správu tohto majetku vykonával sťažovateľ (štátny podnik L.).

V rozsudku sp. zn. 19 Co 229/2007 z 22. apríla 2009 krajský súd na základe návrhu žalovaného (správcu konkurznej podstaty) pripustil dovolanie na dve právne otázky zásadného významu. Jednou z týchto otázok bola otázka, s ktorou sa spája aj podanie sťažnosti ústavnému súdu. Z označeného rozsudku krajského súdu vyplýva, že relevantná otázka znela takto: *„Či v prípade transformácie š. p. Z., t. j. zrušenie štátneho podniku a vloženia jeho majetku do akciovej spoločnosti, Ministerstvo strojárstva a energetiky ČR potrebovalo v zmysle § 11 ods. 4 zákona o lesoch, v tej dobe platnom znení, súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva SR, ako podmienku platnosti takto právneho úkonu.“*

O dovolaní, ktoré podal žalovaný, rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Opravným uznesením sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 29. júna 2011 najvyšší súd opravil záhlavie svojho rozhodnutia, pretože v ňom bolo nesprávne uvedené krstné meno právnej zástupkyne vedľajšieho účastníka konania.

V relevantnej časti odôvodnenia namietaného rozhodnutia najvyšší súd konštatoval:

«Do skupiny predpisov, ktoré začali realizovať a naplňovať myšlienky novelizovanej ústavy z r. 1990, nesporne patrí aj zákon č. 103/1990 Zb., ktorým sa novelizoval Hospodársky zákonník (ďalej len HZ). Týmto zákonom sa okrem iného doplnil zákon o ustanovenia § 74b a § 69 odst. 3, zmyslom ktorých bolo štátnym podnikom v období prechodu na trhový mechanizmus vytvoriť čo najväčšiu samostatnosť, na štátne podniky sa prestali vzťahovať ustanovenia upravujúce príslušnosť k hospodáreniu s národným majetkom, oprávnenia a povinnosti organizácie vykonávajúce právo hospodárenia, trvalé a dočasné užívanie oprávnenia riadiacich orgánov obmedziť organizáciu vo výkone jej práva hospodárenia (pozri aj Havlan. Vlastníctví státu v letech 1948 - 1989, Právnik

5/1998) a prevody vlastníctva národného majetku neobmedzovať vykonávacou vyhláškou o hospodárení s národným majetkom.

Pojem národný majetok upravoval hospodársky zákonník v ustanovení § 64. V čase rozhodnom pre posúdenie vecí sa za národný majetok považovali veci a majetkové práva včítane práv k výsledkom výskumnej, vývojovej, projektovej a inej obdobnej činnosti, ktoré boli v socialistickom celospoločenskom vlastníctve. Jediným vlastníkom tohto majetku bol štát a štátnym organizáciám, ktoré s týmto majetkom hospodárili patrilo iba právo správy, resp. v čase uskutočnenia sporného prevodu právo hospodárenia...

Subjektom správy, resp. práva hospodárenia mohli byť iba štátne organizácie. Iným než štátnym organizáciám, resp. občanom mohol byť národný majetok prevedený len do vlastníctva (§ 69 HZ) alebo mohol byť tento majetok daný do trvalého užívania iným ako štátnym organizáciám (§ 70 HZ). V týchto prípadoch sa už neprevádzala správa majetku, resp. právo hospodárenia...

Právny poriadok rozlišoval prevody správy národného majetku zásadne len medzi štátnymi organizáciami, pri ktorých zostalo vlastníctvo štátu zachované a prevody vlastníctva národného majetku, ktoré sa uskutočňovali medzi štátnymi organizáciami a inými než štátnymi organizáciami, resp. občanmi. Pri prevodoch vlastníctva dochádzalo k zániku vlastníckeho práva štátu a súčasne k zániku práva správy, resp. hospodárenia s národným majetkom. Inými slovami pri prevode vlastníctva štátu už nedochádzalo k prevodu práva správy, resp. hospodárenia s národným majetkom, pretože toto právo zaniklo okamihom zmeny vlastníctva.

Zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v ustanovení § 11 ods. 4 v znení účinnom v čase sporného prevodu spájal prevod správy lesného národného majetku so súhlasom ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky...

V čase rozhodnom pre posúdenie sporného prevodu však zákon takýto súhlas nespájal s prevodom vlastníctva, takýto právny stav nastal až dňom 22. augusta 1993. Pre posúdenie daného nároku to však nemá právnu relevanciu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že na prevod majetku štátu do majetku spoločnosti Z., a. s. vykonaný rozhodnutím Ministerstva strojárstva a elektrotechniky Českej republiky zo dňa 19. 12. 1990 pod číslom 140/90,1030/674/90 nebol potrebný súhlas ústredného orgánu štátnej

správy lesného hospodárstva SR. V čase uskutočnenia prevodu právny poriadok uvedený súhlas neurčoval ako podmienku platnosti prevodu vlastníctva štátu na iný subjekt.»

Z hľadiska nastolenej problematiky ústavný súd vychádzal z tejto právnej úpravy:

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 61/1977 Zb. (v znení účinnom do 21. augusta 1993) lesný fond, ktorý je v štátnom socialistickom vlastníctve (ďalej len „lesný národný majetok“), spravujú štátne organizácie lesného hospodárstva, riadené ústredným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva republiky.

Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb. (v znení účinnom do 21. augusta 1993) prevody správy lesného národného majetku možno uskutočniť len so súhlasom ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky.

Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb. (v znení účinnom od 22. augusta 1993) prevody správy a vlastníctva lesného majetku štátu možno uskutočniť len so súhlasom ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky, obdobne sa postupuje pri nájme.

Podľa čl. 4 ods. 5 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii v znení účinnom do 31. decembra 1990 (ďalej len „ústavný zákon č. 143/1968 Zb.“) orgány Českej republiky a Slovenskej republiky riadia orgány a organizácie, ktoré pracujú v odvetviach spravovaných v pôsobnosti týchto republík; pokiaľ činnosť týchto orgánov a organizácií zasahuje do druhej republiky, robia tak koordinovane s jej orgánmi. Orgány Českej republiky a Slovenskej republiky vykonávajú pôsobnosť vo veciach správy národného majetku v odvetviach, ktoré riadia.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. (v znení účinnom do 31. decembra 1995) podnik hospodári s vecami a majetkovými právami zverenými mu pri jeho založení, a ďalej s vecami a majetkovými právami nadobudnutými v priebehu jeho podnikania. Veci, s ktorými podnik hospodári, sú v štátnom vlastníctve. Podľa odseku 2 citovaného

ustanovenia podnik má právo majetok, s ktorým hospodári, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 1 ods. 1 zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 364/1990 Zb. o nakladaní s majetkom zvereným štátnemu podniku (ďalej len „zákonné opatrenie“) štátne podniky do dňa účinnosti zákona o podmienkach prevodov majetku štátu nemôžu okrem obvyklého hospodárenia uzavierať zmluvy o prevode vlastníctva majetku, ku ktorému majú právo hospodárenia, a nemôžu sa svojimi vkladmi podieľať na spoločných podnikoch, združeniach, ktoré sú právnickými osobami, alebo na akciových alebo iných obchodných spoločnostiach, ak nejde o podniky so zahraničnou majetkovou účasťou.

Podľa § 1 ods. 2 zákonného opatrenia výnimky z ustanovení odseku 1 môže v odôvodnených prípadoch povoliť zakladateľ.

Podľa § 32 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. (v znení účinnom do 14. novembra 1996) zakladateľ môže do 31. decembra 1990 podnik zrušiť bez likvidácie a hmotný majetok zrušeného podniku ako celok vložiť do akciovej spoločnosti, prípadne ho zmluvne previesť do vlastníctva inej právnickej alebo fyzickej osoby. Spolu s majetkom prechádzajú na nadobúdateľa práva a povinnosti zrušeného podniku. Ustanovenie § 251 prvá veta Zákonníka práce sa v takom prípade nepoužije.

Podľa § 32 ods. 4 zákona č. 111/1990 Zb. (v znení účinnom do 14. novembra 1996) opatrenia podľa odseku 3 vyžadujú predchádzajúci súhlas vlády Česko-slovenskej federatívnej republiky, prípadne vlády Českej republiky alebo Slovenskej republiky, ak je zakladateľom ústredný orgán štátnej správy republiky alebo národný výbor.

Podľa § 64 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 1990) národným majetkom sú veci vo vlastníctve štátu, majetkové práva štátu a majetkové práva štátnych organizácií. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia k jednotlivým veciam, pohľadávkam a iným majetkovým právam štátu majú štátne organizácie právo hospodárenia.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 104/1990 Zb. o akciových spoločnostiach v znení účinnom od 1. mája 1990 do 31. decembra 1991 (ďalej len „zákon č. 104/1990 Zb.“) akciová spoločnosť je právnickou osobou pre podnikateľskú činnosť, ktorej základný kapitál je rozvrhnutý na určený počet podielov (akcií) s vopred určenou menovitou hodnotou.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 104/1990 Zb. spoločnosť je vlastníkom zaplatených peňažných prostriedkov a vecí jej odovzdaných jej účastníkmi (akcionármi), ako aj majetku nadobudnutého pri jej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 15 zákona č. 104/1990 Zb. zakladateľom spoločnosti môže byť štát, právnická osoba aj fyzická osoba.

Ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti vyslovil, že všeobecný súd je povinný interpretovať a aplikovať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, prípadne iných všeobecne záväzných právnych predpisov alebo s vecou súvisiacich právnych aktov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť uvedené práva bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že v občianskom súdnom konaní je povinný poskytnúť materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP) (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04).

Pri posudzovaní námietky nastolenej sťažovateľom ústavný súd vychádzal z konštantnej judikatúry, podľa ktorej ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 260/07).

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v namietanom uznesení, pokiaľ ide predmet sporného prevodu majetku štátu do vlastníctva akciovej spoločnosti, vychádzal zo skoršieho právneho názoru najvyššieho súdu vysloveného v danej veci a obsiahnutého v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 28/96 z 30. júna 1999. V označenom rozsudku najvyšší súd konštatoval, že lesný národný majetok, ku ktorému mal právo hospodárenia štátny podnik, nebol považovaný za súčasť nescudziteľného základného lesného pôdneho fondu podľa čl. 10 ods. 1 ústavného zákona č. 100/1990 Zb., a preto mohol byť podľa § 32 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. vložený ako celok do akciovej spoločnosti.

To znamená, že otázka predmetu prevodu majetku štátu do vlastníctva akciovej spoločnosti bola zodpovedaná v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu z 30. júna 1999.

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľ v sťažnosti predstrel aj argumenty, ktoré mali svedčať pre záver o tom, že sporné nehnuteľnosti nemohli byť s poukazom na čl. 10 ods. 1 ústavného zákona č. 100/1990 Zb. predmetom tohto prevodu, a to aj s prihliadnutím na to, že sa nachádzali na území Slovenskej republiky.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ mal tieto skutočnosti namietat v relevantnom čase, keď po rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 28/96 z 30. júna 1999 boli jeho právnym názorom viazané súdy nižšieho stupňa, teda okresný súd a krajský súd. Ústavný súd si uvedomuje, že takúto možnosť sťažovateľ nemal priamo voči rozsudku najvyššieho súdu z 30. júna 1999, keďže právo namietat porušenie základných práv a slobôd podľa ústavy a medzinárodnej zmluvy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd, patrí fyzickej osobe a právnickej osobe až od zmeny čl. 127 ústavy, ktorá sa uskutočnila na základe ústavného zákona č. 90/2001 Z. z. z 23. februára 2001, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2002.

Ústavný súd však zastáva názor, že námietky o spôsobilosti označených nehnuteľností byť predmetom prevodu majetku štátu do majetku akciovej spoločnosti mohol sťažovateľ prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ústavy prvýkrát predstrieť

vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 19 Co 186/03 z 15. júla 2004, v ktorom krajský súd vychádzal z právneho názoru najvyššieho súdu obsiahnutého v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 28/96 z 30. júna 1999.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že úspešnosť podania sťažnosti podľa čl. 127 ústavy závisí aj od splnenia istých procesných podmienok a predpokladov, ktoré je sťažovateľ povinný dodržať a splniť. Totiž chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie podmienky konania o sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Jednou z týchto podmienok je aj včasnosť podania sťažnosti v lehote podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že sťažovateľ si nemôže vyberať, v akom okamihu uplatní svoje námietky o porušení svojich základných práv a slobôd, ale je povinný tak urobiť v lehote podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ak teda sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 25. júla 2011 namietal porušenie svojich práv tým, že podľa jeho názoru nebolo možné scudziť nehnuteľnosti, o ktorých tvrdil, že boli vo výlučnom vlastníctve štátu a netvorili hmotný majetok zrušeného štátneho podniku, učinil tak po lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti. Ako už ústavný súd uviedol, sťažovateľ mal uvedené skutočnosti namietat v zákonom stanovenej lehote vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 19 Co 186/03 z 15. júla 2004, a nie voči uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2012 v spojení s opravným uznesením z 29. júna 2011, pretože v tomto rozhodnutí najvyšší súd problematiku spôsobilosti predmetu prevodu majetku štátu do majetku akciovej spoločnosti už neriešil.

Na základe uvedeného ústavný súd označené námietky sťažovateľa odmietol už na predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podané oneskorene.

V nadväznosti na uvedené mal ústavný súd na pamäti, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom rozhodoval najvyšší súd v namietanom uznesení sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2012 v spojení s opravným uznesením z 29. júna

2011, predstavuje akúsi výnimku zo zásadnej nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, a preto aj jeho prípustnosť je obmedzená.

V tejto veci krajský súd v jednom z výrokov potvrdzujúceho rozsudku sp. zn. 19 Co 229/2007 z 22. apríla 2009 pripustil dovolanie (formálny – procesný predpoklad prípustnosti dovolania) týkajúce sa zodpovedania dvoch právnych otázok (materiálny – hmotnoprávny predpoklad prípustnosti dovolania), z ktorých ale ani jedna sa netýkala problematiky predmetu prevodu majetku štátu do majetku akciovej spoločnosti.

Predmetom konania na dovolacom súde, výsledkom ktorého bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 132/2009 z 28. februára 2011 v spojení s opravným uznesením z 29. júna 2011, bolo teda zodpovedanie dvoch právnych otázok, pričom tá, ktorá súvisela s podanou sťažnosťou ústavnému súdu, sa týkala posúdenia potreby súhlasu ako platnosti prevodu podľa § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb. (v znení účinnom do 21. augusta 1993).

Z uvedeného vychádzal ústavný súd aj pri preskúmaní ústavnej konformnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v predmetnom uznesení veľmi zreteľne poukázal na rozdiel medzi prevodom správy národného majetku a prevodom vlastníctva k národnému majetku. Svoje právne názory v tomto smere v dostatočnej miere zdôvodnil a vyvodil legitímny právny názor súladný s právnou úpravou, ktorá platila v rozhodnej dobe, a teda že na vloženie majetku štátu (s ktorým hospodáril, resp. spravoval ho štátny podnik) do rovnomennej akciovej spoločnosti nebol potrebný súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd vo svojom rozhodnutí identifikoval rozdiel medzi prevodom správy národného majetku a prevodom vlastníctva k tomuto majetku.

Rozdiel medzi prevodom správy národného majetku a prevodom vlastníckeho práva k tomuto majetku je právne významný z pohľadu dikcie § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb. v znení účinnom v čase sporného prevodu.

V zmysle už citovaných právnych predpisov účinných v čase sporného prevodu štátne organizácie mali právo správy (hospodárenia) k lesnému národnému majetku (§ 11 ods. 1 zákona č. 61/1977 Zb; § 64 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka v znení účinnom od 1. mája 1990) a konkrétne štátny podnik (v rámci Hospodárskeho zákonníka upravený v druhej časti s názvom Hospodárska činnosť štátnych organizácií) mal v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. právo hospodáriť s vecami, ktoré sú v štátnom vlastníctve. V tomto smere štátny podnik vykonával obsah vlastníckeho práva štátu k veciam zvereným mu do správy. Výkon tohto vlastníckeho práva štátu svedčal výslovne len štátnym organizáciám, nie však iným subjektom. Iným subjektom než štátnym organizáciám nepatrilo právo správy (hospodárenia) s majetkom štátu (národným majetkom). Týmto iným subjektom mohol byť majetok štátu odovzdaný do trvalého užívania (§ 70 Hospodárskeho zákonníka – týmto spôsobom však nemohol postupovať štátny podnik), prípadne mohol im byť prevedený do vlastníctva (§ 69 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, ktorý explicitne uvádzal, že k prevodu vlastníctva národného majetku mohlo dôjsť len zo štátu na subjekt odlišný od štátnej organizácie). Pritom k prevodu správy národného majetku mohlo v rozhodnom období dochádzať len medzi štátnymi organizáciami, ktoré vykonávali práva vlastníka – štátu k predmetnému majetku. Vlastníkom tohto majetku aj pri prevode správy (hospodárenia) bol vždy štát. Pokiaľ došlo k prevodu vlastníctva národného majetku, štát prestával byť vlastníkom tohto majetku a jeho vlastníkom sa stával iný subjekt.

K prevodu národného majetku zo štátneho podniku do akciovej spoločnosti došlo na základe rozhodnutia ministerstva strojárstva a elektrotechniky č. 147/1990 z 19. decembra 1990.

V tom čase platilo zákonné opatrenie, ktoré v § 1 ods. 1 zakazovalo štátnym podnikom do dňa účinnosti zákona o podmienkach prevodov majetku štátu okrem obvyklého hospodárenia uzavierať zmluvy o prevode vlastníctva majetku, ku ktorému majú

právo hospodárenia. Odsek 2 citovaného zákonného opatrenia zakotvoval, že výnimky z § 1 ods. 1 môže povoliť zakladateľ.

Z uvedeného vyplýva, že zakladateľ štátneho podniku mohol urobiť výnimku a povoliť prevod národného majetku, ku ktorému mal štátny podnik právo hospodárenia, do vlastníctva iného subjektu.

Týmto povolením zakladateľ a bolo už spomínané rozhodnutie ministra strojárstva a elektrotechniky z 19. decembra 1990, ktorým zakladateľ postupoval spôsobom, ktorý mu dovoľoval § 28 ods. 1 a § 32 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb., keď do 31. decembra 1990 sa rozhodol štátny podnik zrušiť bez likvidácie a hmotný majetok zrušeného podniku (vrátane sporných nehnuteľností) ako celok vložiť do akciovej spoločnosti.

V zmysle § 32 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. spolu s majetkom prechádzajú na nadobúdateľa práva a povinnosti zrušeného podniku.

Z hľadiska subjektu uplatňujúceho si majetkové práva k spornému majetku považuje ústavný súd za významné poukázať na rozdielnosť vzťahu medzi štátnym podnikom a národným majetkom na jednej strane a akciovou spoločnosťou a majetkom, ktorý získala od zrušeného štátneho podniku bez likvidácie, na strane druhej.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. štátny podnik hospodári s vecami a majetkovými právami, ktoré sú v štátnom vlastníctve, pričom tento majetok má štátny podnik právo držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi.

Naopak, podľa zákona č. 104/1990 Zb. je akciová spoločnosť právnickou osobou, ktorej zakladateľom môže byť aj štát, vykonáva podnikateľskú činnosť a vlastníkom vecí a iného majetku (napr. aj zaplatených peňažných prostriedkov) odovzdaných jej akcionármi, je ona samotná. Ak akciová spoločnosť má k svojmu majetku vlastnícke právo, nemôže vykonávať právo správy, či hospodárenia k majetku štátu, hoci jej zakladateľom je štát, pretože taký majetok už nie je majetkom štátu (zakladateľa), ale majetkom podnikateľského

subjektu, ktorý podľa § 2 ods. 1 zákona č. 104/1990 Zb. za porušenie svojich záväzkov a iných povinností zodpovedá týmto svojím majetkom. Vzhľadom na uvedené preto pri zrušení štátneho podniku bez likvidácie a vložení jeho hmotného majetku do rovnomennej akciovej spoločnosti nemohlo na novovzniknutý subjekt prejsť aj právo správy (hospodárenia) s národným majetkom, pretože akciovej spoločnosti toto právo nevyplývalo zo žiadneho právneho predpisu. Akciová spoločnosť totiž nebola štátnou organizáciou.

Ústavný súd konštatuje, že ministerstvo strojárstva a elektrotechniky svojím rozhodnutím č. 147/1990 z 19. decembra 1990 naplnilo dikciu čl. 4 ods. 5 ústavného zákona č. 143/1968 Zb., pretože ako orgán Českej republiky tým uplatnilo svoju pôsobnosť vo veciach správy národného majetku v odvetví, ktoré riadilo. V zmysle citovaného ustanovenia uvedeného ústavného zákona v prípade, ak by činnosť štátnej organizácie siahala aj do oblasti Slovenskej republiky, bolo ministerstvo strojárstva a elektrotechniky povinné postupovať koordinovane so slovenskými orgánmi. Podľa názoru ústavného súdu pojem koordinovane je v tomto kontexte potrebné vykladať ako „zosúladene“, „uvedenie do súladu“, „usporiadane“ a „spôsobom súladným so zákonom“. Pod tento pojem nemožno automaticky subsumovať potrebu súhlasu ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky (ktorým v rozhodnom období bolo Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva Slovenskej republiky) na prevod správy národného majetku. Znenie ústavného zákona v naznačených súvislostiach zakotvuje len všeobecné pravidlo správania sa. Reálna podoba znenia toho ústavného zákona a jeho vykonávanie tkvie vo všeobecne záväzných právnych predpisoch upravujúcich konkrétny okruh spoločenských (i právnych) vzťahov.

V čase prevodu majetku zo štátneho podniku do majetku akciovej spoločnosti zákon č. 61/1977 Zb. vo svojom ustanovení § 11 ods. 4 vyžadoval súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva republiky len na prevody správy lesného národného majetku. V rámci tejto transformácie však k prevodu správy národného majetku nedošlo, došlo k prevodu vlastníctva štátneho majetku na iný subjekt, a preto ak najvyšší súd vyslovil, že v prípade zrušenia štátneho podniku bez likvidácie a vloženia jeho majetku do majetku akciovej spoločnosti nebol potrebný súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky, vychádzal z relevantnej právnej úpravy. Súhlas

tohto orgánu aj k prevodom vlastníctva (i nájmu) lesného majetku štátu sa vyžadoval až po novele § 11 ods. 4 zákona č. 61/1977 Zb., to znamená od účinnosti zákona č. 183/1993 Z. z., ktorá nastala 22. augusta 1993.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoje rozhodnutie zreteľne odôvodnil, predstavil svoje myšlienkové pochody a právne úvahy, ktoré uzatvoril do vysloveného právneho záveru, ktorý je potrebné hodnotiť ako logický a vychádzajúci z (v tom čase) platnej a účinnej právnej normy.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že slovné spojenie „právo na ochranu“, ktoré je použité aj v čl. 20 ústavy (i čl. 11 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) implikuje v sebe aj potrebu minimálnych garancií procesnej povahy, ktoré sú ustanovené priamo v týchto článkoch a ktorých nedodržanie môže mať za následok ich porušenie popri porušení práva na spravodlivý súdny proces (obdobne I. ÚS 23/01, III. ÚS 328/05).

Vzhľadom na to, že namietané uznesenie najvyššieho súdu korešponduje s obsahom základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd nemohol dospieť k záveru o porušení garancií obsiahnutých v článkoch týkajúcich sa ochrany vlastníckeho práva.

S prihliadnutím na prezentovanú odôvodnenosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie (i základného práva na súdnu ochranu) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ako aj s poukazom

na prezentované názory ústavného súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Rudolf Tkáčik.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2012